

Brig: Den ærede Forslagsstiller begyndte sit Foredrag med at fremstille denne Sag som en saa tidsvarende og naturlig Reform, at han maatte undre sig over, at den ikke tidligere var kommen frem. Jeg kan imidlertid ingenlunde være enig med det ærede Medlem i den Bemærkning; thi jeg troer ikke, at der er nogen stærk Trang tilstede. Jeg troer ikke, at der i Menighederne har fra det religiøse Standpunkt viist sig en saadan Trang, at det er nødvendigt nu at gribe ind i disse Forhold. Derimod skal jeg ganske vist indbrømme det ærede Medlem, at i en vis Henseende er Indbringelsen af Forslaget tidsvarende og, betragtet fra den politiske Side, et Led i vor Udvikling, saaledes at man ikke kan undre sig over, at Forslaget er kommet frem. Men jeg maa undre mig over, at det er fremkommet netop fra det ærede Medlem. Det er jo nemlig det samme ærede Medlem, som i forrige og ligeledes i nærværende Session har indbragt Forslag om, at Præsterne skulle lønnes af Staten, og nu indbringer det samme ærede Medlem et Forslag om, at Præsterne skulle vælges af Menighederne. Det forekommer mig, at der er en Modsigelse heri, idet det ene Forslag gaar ud fra en Betragtning af Præsterne som selvstændige Statsembedsmænd, medens det andet fører Betragtningen hen i en anden Retning. Selv om man nu vilde see bort fra, at der heri er en Modsigelse, forekommer det mig dog indlysende, at naar man fastsætter Lønning for Præsterne, maa det have stor Betydning og medføre mange forskellige Bestemmelser, enten Menighederne vælge Præsterne, og man saaledes maa forudsætte, at de forblive i lang Tid i deres Embeder, eller man gaar ud fra, at Staten ansætter dem, og der saaledes efterhaanden indtræder Forslyttelse og Forandring i Forholdet. Dette har bestrøvet mig i den Overbeviisning, at en saadan stykkevis Reform af organiske Bestemmelser i Folketirken ikke er heldig og let fører til og fremkalder Uoverensstemmelser og Ulemper, som man senere haardt vil føle, og det har derfor glædet mig at høre den høitæredede Kirke- og Underviisningsminister med saa stor Styrke fremhæve dette Punkt, ligesom det jo ogsaa er Motivet for hans Kirkecommission, som jeg vil haabe,

det vil lykkes ham at gennemføre (Afbrydelse). Ja, jeg skal gjentage, at jeg haaber, at Thinget vil give Ministeren den Sum, han har forlangt dertil, da jeg kun deri seer en heldig Udvikling af de forskellige Betragtninger, som have gjort sig gjældende om Kirkens Stilling. Inden jeg gaar over til selve Forslaget, maa det være mig tilladt at gjøre en Bemærkning til det eiendommelige Foredrag, vi hørte fra den ærede Rigsbogsmand for Alborg Amts 1ste Valgrebs (Zahle) igaar. Han anmeldte dette Foredrag med en vis Høitidelighed, saa at jeg ventede at høre noget ganske Nyt, men jeg maa tilstaae, at jeg i det Foredrag kun traf gamle Bekjendte. Den Grundtanke, som det ærede Medlem gik ud fra, var i Virkeligheden ikke Andet end den allerede fra forrige Aarhundrede bekjendte, at Staten bør og skal være religionsløs, at der skal være Afstillelse mellem Kirke og Stat, at disse to Begreber ikke høre sammen, ikke kunne gaae sammen, at det Ektekab, der mellem dem er indgaaet, maa opløses snarest muligt. Den Anskuelse er kommen frem fra en Side, som er en Tjende af al Religion. Ligesom det under den franske Revolution var Robespierre, som fremkom med Forslag om, at Menighederne skulle vælge deres Præster, saaledes var det under Revolutionens videre Udvikling et andet Conventsmedlem, som udtalte, at den, der vilde have en Messe, maatte selv betale for den. I vore Dage er Forebringelsen om Kirkens Afstillelse fra Staten kommen frem fra en anden Side, fra den stærkt religiøse opvakte Side, der har meent, at Religionen ikke kom til sin egentlige Ret, saalænge den var belemt med disse Bane-Christne, med Folk, som i Grunden ikke vare Christne, men kun kaldte sig saaledes. Naar det ærede Medlem nu har indført denne Betragtning her, troer jeg, han i Grunden har været temmelig uberettiget dertil, idet den ikke staaer i nogen nær Forbindelse med det foreliggende Spørgsmaal. Jeg skal ikke paa dette Sted gaar ind paa en Bedømmelse af denne Betragtning, men kun udtale, at en saadan Ordning, som han tænker sig, vil være stridende mod Grundloven. Det er Grundlovens Opsattelse, at Religionen er et Samfundsanliggende, den betragter ikke de religiøse eller